

Številka: 00104-376/2020/5

Datum: 30. 9. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z izzivi hibridnega vojskovanja

Poslanec dr. Franc Trček je 31. avgusta 2020 na Vlado Republike Slovenije naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi z izzivi hibridnega vojskovanja. Sprašuje, kako bo nakup 4x4 in 8x8 kolesnikov pripomogel pri soočanju z izzivi hibridnega vojskovanja in na osnovi katerih prevetritev strategij obrambne politike v luči novih varnostnih izzivov temeljijo predvideni nakupi vojaške opreme Slovenske vojske.

Odgovor Vlade Republike Slovenije:

Resolucija o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, 59/19) (v nadaljevanju: Resolucija) med grožnje Republiki Sloveniji umešča širok spekter groženj, kjer hibridne in informacijsko-kibernetske grožnje predstavljajo samo nekatere izmed njih, ter med drugim vključuje tudi vojaške grožnje in krizna žarišča. Potrebno je poudariti, da pri hibridnih in kibernetskih grožnjah ne gre za sopomenke. Pojem hibridnih groženj predstavlja širši spekter delovanj, ki lahko vključuje tudi kibernetske grožnje.

Hibridne grožnje so večdimenzionalne horizontalno razpršene in zajemajo predvsem politično-diplomatske, obveščevalne, informacijske, kibernetske, gospodarske, finančne in tudi vojaške vzvode. Predstavljajo medsebojno povezano, kompleksno in nepredvidljivo visoko integrirano uporabo prikritih ali odkritih kombinacij tradicionalnih in neregularnih vojaških in civilnih ter kriminalnih metod in sredstev, ki jih vodijo in izvajajo državni in nedržavni akterji. Hibridne dejavnosti usmerjene v šibke točke države ali družbe, z namenom destabilizacije, povzročanja zmede in povečanja ranljivosti, za doseganje lastnih geopolitičnih interesov in vpliva. S hibridnim delovanjem se zamegljuje meja med mirom, krizo, konfliktom in vojno kjer se vojaške aktivnosti lahko uporabljajo v prikriti, odkriti obliki s konvencionalnimi ali asimetričnimi pristopi in postopno eskalacijo, kar se je manifestiralo tudi v Ukrajinski krizi leta 2014.

Navedene varnostne grožnje in tveganja se pojavljajo v širšem okolju Republike Slovenije in zahtevajo celovit pristop k izgradnji in zagotavljanju obrambnih in vojaških zmogljivosti. Odzivanje na nekatere hibridne grožnje z vojaškimi elementi, zahteva tudi odziv oziroma uporabo vojaških sredstev tudi v obliki podpore delovanja drugim državnim organom.

Republika Slovenija bo zagotavljala obrambno sposobnost, pripravljenost ter odzivnost na vojaške in druge grožnje. To vključuje ustrezen obseg in strukturo, opremljenost ter usposobljenost vojaških in civilnih obrambnih zmogljivosti. S selektivnim in uravnoteženim razvojem zmogljivosti Slovenske vojske bo zagotovljena njena ustrezna pripravljenost za delovanje ter sodelovanje z ostalimi obrambnimi zmogljivostmi Republike Slovenije skladno s celotnim spektrom delovanja.

Jedro zmogljivosti in modernizacije Slovenske vojske bo predstavljala vzpostavitev zmogljivosti srednje bataljonske bojne skupine. Njeni ključni gradniki bodo kolesna oklepna vozila 4x4 in 8x8. Upošteevajoč načelo enotnega nabora sil bo srednja bataljonska bojna skupina namenjena zagotavljanju nacionalne obrambe in izpolnjevanju mednarodnih obveznosti Republike Slovenije.

Resolucija glede vojaške ogroženosti države podaja oceno, da se po desetletjih popuščanja napetosti v mednarodnem varnostnem okolju te v njem znova povečujejo. Povečano izpostavljenost potencialnim vojaškim grožnjam prepoznava tudi Bela knjiga o obrambi.

Okrepjeno vojaško ogrožanje se kaže s krepitvijo napetosti na kriznih žariščih do oboroženih spopadov, s pospeševanjem oboroževalne tekme med pomembnimi regionalnimi tekmeci ter posledično z demonstracijo moči, globalnim prerazporejanjem moči za obvladovanje virov in možnosti oskrbe, z delovanjem za zaščito pripadnikov nacionalnih skupin v drugih državah z oboroženo silo, geostrateškim prerazporejanjem vpliva pomembnih akterjev v mednarodni skupnosti ter z grožnjami, ki nastajajo zaradi odstopanja od sporazumov o obsegu konvencionalnih sil in zmanjševanju jedrskega oboroževanja.

V mednarodnem varnostnem okolju se povečuje tveganje večjega in dolgotrajnejšega regionalnega vojaškega konflikta, ki lahko prerase v konflikt širših razsežnosti in zaradi česar je zaznavno odločno vračanje h krepitvi odvračalne in obrambne države ter kolektivne obrambe v okviru zveze Nato. Hibridne grožnje prav tako lahko vključujejo uporabo tradicionalnih in neregularnih vojaških sredstev. Kljub povečevanju vloge novih oblik ogrožanja, vojaške grožnje, samostojno ali kot element hibridnega delovanja, še vedno predstavljajo eno izmed groženj Republiki Sloveniji.

Spremenjeno varnostno okolje zahteva visoko prilagodljivost vojaških zmogljivosti, ki morajo biti sposobne odzivanja tako na klasične vojaške oblike ogrožanja kot tudi na nekonvencionalne oblike ogrožanja. Učinkovita obramba države, ki se skladno z 2. členom Zakona o obrambi uresničuje tudi z vključevanjem in z aktivnim sodelovanjem države v mednarodnih varnostnih povezavah na podlagi mednarodnih pogodb, je torej vitalnega pomena za varnost države in njen obstoj. Učinkovitost, ustroj, organiziranost obrambe in njena popolnitev z ustreznimi kadrovskimi in materialnimi viri se načrtuje na podlagi strokovnih izhodišč, ki med drugim temeljijo tudi na ustreznih analizah varnostnega okolja. Nabave najpomembnejših oborožitvenih sistemov in oblikovanje zmogljivosti Slovenske vojske pa so opredeljeni s strateškimi dolgoročnimi in srednjeročnimi razvojnimi dokumenti na področju nacionalne varnosti.

Cilj načrtovanih investicij je postopna krepitev pripravljenosti Slovenske vojske z namenom povečevanja zmožnosti za opravljanje njenih primarnih nalog in doseganja zahtevane odvračalne in obrambne države. Nakup novih sredstev in opreme je primarno naložba v razvoj Slovenske vojske za izvajanje njenega temeljnega poslanstva in nalog ter ustrezno zaščito pripadnikov, sekundarno pa bodo ta sredstva in oprema lahko služila tudi mirnodobnemu sodelovanju Slovenske vojske z drugimi državnimi organi skladno s 37. členom Zakona o obrambi. Hkrati bo Republika Slovenija prispevala k uresničevanju sprejetih mednarodnih obveznosti v okviru 3. člena Severnoatlantske pogodbe ter bo s tem prispevala k ohranjanju svoje verodostojnosti v mednarodni skupnosti.